



## האחד במאי-עדיין חי?

### מטרות:

1. היכרות עם משמעותו ההיסטורית של ה-1 במאי.
2. בחינת מקומו של מעמד הפועלים בחברה הישראלית, ומתוך כך-את הרלוונטיות של ה-1 במאי לימינו.
3. דיון על מצב מאבקי העובדים היום.

### מהלך:

- משחק פתיחה- המפעל. מבקשים מהקבוצה 2 מתנדבים, אחד יהיה מנהל המפעל והשני עובד שאיחר. בניהם יוצאים החוצה. הקבוצה בוחרת מה מייצר המפעל שלהם, ומספרת סיפור מופרך עם כמה שלבים שמספר את הסיבה שבגללה איחר העובד. המנהל והעובד חוזרים לחדר. המנהל עומד עם הגב לכל שאר המשתתפים ועם הפנים לדלת ממנה ייכנס העובד המאחר, כך שכל הקבוצה יכולה לעשות פנטומימה שהעובד המאחר רואה אבל המנהל לא. המשימה של הקבוצה היא להעביר בפנטומימה לעובד המאחר את הסיבה שבגללה איחר והוא צריך להבין את הסיפור. אבל, יש אתגר, בכל פעם שהמנהל יסתובב לכיוון הקבוצה הם יצטרכו לחזור 'לעבודה' ולהסביר לו למה התנוחה שבה הם נמצאים קשורה למה שמייצרים במפעל. המנהל אם לא קיבל תשובה מספקת יכול לפטר את העובדים.
  - כל אחד מקבל רשימת מקצועות וצריך לדרג מתוכה את 5 המקצועות הנחשבים ביותר היום (5 יהיה המקצוע המבוקש ביותר).
- המקצועות: פוליטיקאי/ת, עיתונאי/ת, חקלאי/ת, פועל/ת בניין, מורה, רופא/ה, מפעיל/ת ציוד כבד, מוסכניק/ית, ספר/ית, בעל/ת עסק קטן, מרצה באוני', איש/ת הייטק, סוכן/ת בורסה, מהנדס/ת, איש/ת מכירות, אומן/ית, פירסומאי/ת, מנכ"ל/ית חברה, קצין/ה בצה"ל.
- אוספים את התשובות ועורכים דירוג כללי של המקצועות המועדפים על הלוח.
- דיון: אם הייתם עורכים את הדירוג בשנות ה-50 של המאה ה-20, האם הייתם מדרגים אחרת? למה?
- מה קרה לדעתכם למעמד הפועלים, משנות ה-50, ועד היום?
- ← פעם הפועלים נחשבו למגשימים, וחלוצים, שמקדמים, את האינטרס של המדינה. הפועלים בנו את המדינה, והיה צורך קיומי בעבודתם, המטרות שהוגדרו ע"י הממשלה היו סיפוק הצרכים של אזרחי המדינה, ומכאן נגזרה חשיבותו של מעמד הפועלים, שהיה גם מעמד הביניים.



אולם מהלך שנות ה-80 וה-90 השיטה הכלכלית חברתית השתנתה, מעמידה במרכז את ההון והרווח הכלכלי. לכן המקצועות היותר מבוקשים היום הם: הייטק, בורסה, חברות בנלאומיות, ועוד.

- היכרות עם האחד במאי

שואלים:

- מהו ה-1 במאי ומה מקורו?

ב-1886 נאבקו פועלי שיקגו למען יום עבודה של 8 שעות ושיפור תנאי עבודתם.

הפגנות הפועלים פוזרו באלימות ע"י הצבא האמריקאי. אחד המפגינים הניף חולצה לבנה מוכתמת מדם חבריו כדגל, שלימים הפך סמל מעמד הפועלים והסוציאליזם. שנתיים לאחר מכן כונס האינטרנציונל (איגוד התנועות הסוציאליסטיות העולמי) ובו הוחלט להפוך את ה-1 במאי ליום הפגנת סולידאריות למאבקי הפועלים ברחבי העולם, וליום זיכרון לחללי מאבקים אלה.

- על מה נאבק מעמד הפועלים, מסוף המאה ה-19?

יום עבודה של 8 שעות, זכות להתאגד, לשבות ולהשבית, תנאים סוציאליים נאותים, זכויות עובדים לנשים וילדים, פנסיה, פיצויים, פיטורים הוגנים.

- מה השיגו הפועלים במאבקם?

בכל מדינה מתוקנת ישנן זכויות עובדים מעוגנות בחוק ברמות שונות.

- על מה אמורים הפועלים היום להיאבק? או מה הרלוונטיות של ה-1 במאי היום? מדוע ביטלו בישראל את ה-1 במאי?
- יש בישראל כאלה שיש להם ביקורת על מאבקי עובדים ושביתות, יצא לכם לשמוע טיעונים נגד? מהם?

להרחבה על ההיסטוריה של חג הפועלים: [/https://www.davar1.co.il/300846](https://www.davar1.co.il/300846)

- קוראים את הטקסט: "של מי הצמיחה הזאת לעזאזל".

שאלה לדיון: האם הפועלים לא צריכים להיאבק בדיוק על זכויות דומות כמו בעבר? להמשיך בשאיפה לשפר את תנאי עבודתם?

דיון על המושגים שעלו בטקסט:

← חברות כוח אדם: חברות שהן מעסיקות עובדים, ודואגות שהעובדים לא יישארו מספיק זמן באותה העבודה על מנת שלא יקבלו קביעות, שתבטיח להם זכויות נאותות. בנוסף החברות מקבלות חלק יחסי ממשכורות העובדים ומונעות התקשרות ישירה בינו ובין המעביד.



- ← חוזים אישיים: השוללים מהעובד את הזכות להתאגד, חוזים אלה חסויים ולכן אין אפשרות להשוות שכר ותנאים.
- ← עובדים זרים: המועסקים, בשכר מתחת למינימום, וללא זכויות סוציאליות.

- מדוע למרות כל המציאות הזו יש מעט מאבקי עובדים?

בגלל מעגל האבטלה, ישנו ביקוש לעבודות במשק, העובדים אינם יכולים להרשות לעצמם לדרוש זכויות ולסכן את משרותיהם, בנוסף המשטר הנאו ליבראלי מנסה למנוע מהעובדים את האפשרות, ואף את הרצון להתאגד, אלא מעודד את האינטרס האישי.

- מה אפשר לעשות? מה אנחנו יכולים לעשות?

### של מי הצמיחה הזאת לעזאזל?

מדורי הכלכלה מלאים בדיווחים, המתארים את הצמיחה במדינת ישראל. שר האוצר מתראיין על כך, ומסביר שהאבטלה בירידה והכלכלה איתנה.

ואילו אני, כן זה שאתם קוראים לו האזרח הקטן, בסך הכל חרט מתכת, זה שעומד 11 שעות ביום (משמונה שעות אי אפשר לחיות) ועובד.

אני אולי לא מבין בכלכלה, אבל מבין טוב מאוד כאשר דופקים אותו.

בא לי לצעוק במלוא גרוני, אתם אחראים לצמיחה? על גבי השגתם אותה, על חשבון משכורת, שמספיקה בקושי לשבועיים. על חשבון ילדי שזוכים למערכת חינוך שמחנכת לבורות ואח"כ משתחררים מהצבא, ישר לזרועות של חברות כוח האדם המנצלות, על חשבון שרותי הבריאות שהולכים בצעדי ענק לקראת רפואה פרטית לעשירים בלבד.

אז של מי הצמיחה הזאת לעזאזל?.....

באורח מפתיע העשירים יתעשרו והעובדים יתרוששו....לא רק לצעוק העובדים יודעים, גם להיאבק למדנו, כי הרי כל מה שהשגנו היה במאבק